

Ett grannskapsprojekt i Romerillo

Eva Björklund

Romerillo var ett ganska fattigt och nedgången litet grannskap vid den stora lokalbussterminalen i kommunen La Playa, kommundelen Cubanacán, i Marianao, Havanna. Där började Kcho sommaren 2014 bygga sitt "Konstlaboratorium", en anläggning utan vinstintresse, för konst och kultur, experiment, utveckling, upplevelse, medmänskligt utbyte och förståelse, i en före detta skolbussterminal med garage och verkstad.

I samarbete med kommundelsnämnden och invånarna växte det till ett stort grannskapsprojekt för bättre social och fysisk miljö. Resultaten är tydliga, gator och platser har städats upp, sophögarna är borta. En amfiteater har byggts och kulturhuset har fått utrustning för filmvisning. Gatubelysningen har förbättrats, offentliga telefoner lagats, kvartersbutikerna byggts om, vattenpölar dränerats osv, med kommunala insatser men också mycket frivilligt arbete bland grannarna.

"Vi började arbeta med miljön i grannskapet" berättar Kcho. "Det var viktigt för folk att se att det kunde bli bättre. En viktig förbättring var idrottsplatsen och lekparkerna för ungarna som tidigare lekte och spelade boll på gatorna."

Men Kchos stora bidrag – förutom inspirationen och entusiasmen - var att bygga sitt Konstlaboratorium i det gamla skolbussgaraget. Och det var inte bara den stora ateljé han behövde för sina verk, det handlade också om att bidra till grannskapets omvandling och folks inställning.

"Romerillo är mitt gamla kvarter, jag känner nästan alla. Och Konsthögskolan ligger alldeles intill, där började jag mina konststudier och blev kompis med grannarna. Min sociala utbildning fick jag i grannskapet och jag har fina minnen från den tiden. Men sedan dess har miljön förfallit, som på så många andra håll, under specialperiodens enorma ekonomiska kris."

Så Konstlaboratoriet består förutom av Kchos ateljé av flera offentliga rum och platser, som Biblioteket Juan Almeida, Museet, Grafiska verkstaden, en liten teaterfilmsalong, Datorsalongen (och fri wifi på hela området), Barnens verkstäder och konstsalongen Martha Machado Cuní. "Där ställer vi ut kubanska och internationella konstnärer, som nu den store Wifredo Lam – Kubas Picasso – med vernissage på hans 100-årsdag."

Runt omkring i området finns Kchos och andra skulptörers verk, i biblioteket finns konstböcker, vetenskaplig litteratur, skönlitteratur, allt för att utvidga kunskaperna, känslorna, "klassrum" för undervisning i målning och gravyr, gjutning, snickeri, och en liten teaterfilmsalong.

Konstlaboratoriets vägg mot gatan, och nedan ett av Kchos verk, båtar, vatten och fredens symboler återfinns i många.

Projektet har utvecklats i samarbete med kommunen och kommundelsnämnden, men finansieringen av Konstlaboratoriet är huvudsakligen Kchos. Hans verk liksom många kollegors är mycket eftertraktade på den internationella konstmarknaden och köps upp av museer, konstgallerier och privata samlare. Och liksom Kcho – fast hans är störst – bidrar många till projekt i sina grannskap. Det är påtagligt för den som vandrar runt i Havanna och andra städer där väggarna ofta täcks av muralmålningar av högsta kvalitet och gator blir skulpturstråk. Det gäller inte alla så klart, en del mycket framstående flyttar norrut, och behåller pengarna där. Det finns också de som sällar sig till USAs propaganda.

Till invigningen av Kchos Konstlaboratorium, Laboratorio de Arte, kom Fidel Castro. Det var på onsdagskvällen den 8 januari 2014 - på sjäva 55-årsdagen av Fidels intåg i Havanna i täten för Upprörsarmén - som revolutionsledaren kom till korsningen 9e och 120e gatan,

I stora hallen sitter Kchos skulptur "Tänkaren", och Kcho själv i samtal med Fidel.

Fidel Castro på invigningen den 8 januari.

i Romerillo, Playa, lyckönskade konstnären och hälsade på alla gäster och grannar. Där var också Eusebio Leal som tillsammans med Kcho – Alexis Leyva – förrättade invigningen. Sedan gick de med Fidel, kulturminister Abel Prieto och ett namnkunnigt gäng ur Kulturarbetarförbundet till konstsalongen med utställningen av originalmålningar av Wifredo Lam - den oundgängliga –och en utställning av Kchos arbeten med det stora verket "Tänkaren" i centrum.

"Stars and Stripes" som klottervägg. Och till vänster Kchos kunskapstrappa i biblioteket, nedan en av datorgrupperna.

